

ЛЯМБДА-ВИРАЗИ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ТИПИ

Питання 3.4.

Лямбда-вираз — це блок коду, який передається для наступного виконання один або кілька разів

- У мові Java відсутні функціональні типи даних.
  - Замість цього функції виражаються в якості об'єктів – екземплярів класів, які реалізують конкретний інтерфейс.
  - Лямбда-вирази надають зручний синтаксис для отримання таких екземплярів:

```
public interface Comparator<T> {  
    int compare(T first, T second);  
}  
  
class LengthComparator implements Comparator<String> {  
    public int compare(String first, String second) {  
        return first.length() - second.length();  
    }  
}
```

Аналогічний запис за допомогою лямбда-виразу:

```
(String first, String second) -> first.length() - second.length()
```

Лямбда-вирази

- Якщо в тілі лямбда-виразу виконуються обчислення, тіло охоплюється фігурними дужками:

```
(String first, String second) -> {
    int difference = first.length() < second.length();
    if (difference < 0) return -1;
    else if (difference > 0) return 1;
    else return 0;
}
```

Якщо у лямбда-виразу відсутні параметри, слід вказати порожні круглі дужки:

```
Runnable task = () -> { for (int i = 0; i < 1000; i++) doWork(); }
```

Якщо типи параметрів лямбда-виразу можуть бути виведеними, їх можна опустити:

```
Comparator<String> comp =
(first, second) -> first.length() - second.length();
// То же, что и (String first, String second)
```

-
-
- Якщо у метода наявний єдиний параметр вивідного типу, можна навіть опустити дужки
- ```
EventHandler<ActionEvent> listener = event ->
    System.out.println("Oh noes!");
    // Вместо выражения (event) -> или (ActionEvent event) ->
```

Результат обчислення лямбда-виразу взагалі не вказується.

Проте компілятор виводить його з тіла лямбда-виразу та перевіряє, чи відповідає він очікуваному результату.

Наприклад, вираз

```
(String first, String second) -> first.length() - second.length()
```

може використовуватись у контексті, де очікується результат типу int (або сумісного з ними типу на зразок Integer, long, double)

Функціональні інтерфейси

- В Java присутні багато інтерфейсів, що виражают дію, зокрема Runnable і Comparator.
  - Лямбда-вирази сумісні з ними.
  - Лямбда-вирази можна надати всякий раз, коли очікується об'єкт класу, що реалізує інтерфейс з *єдиним абстрактним методом*.
  - Такий інтерфейс називається *функціональним*.
- Розглянемо метод Arrays.sort().
  - У якості другого параметру йому потрібен екземпляр типу Comparator — інтерфейсу з *єдиним методом*.
  - Замість нього достатньо надати лямбда-вираз:
  - `Arrays.sort(words, (first, second) -> first.length() - second.length());`
  - Змінна другого параметру методу Arrays.sort() автоматично приймає об'єкт деякого класу, що реалізує інтерфейс Comparator <String> .

Функціональні інтерфейси

- Управління такими об'єктами та класами повністю залежить від конкретної реалізації та достатньо оптимізоване.
- У більшості МП, які підтримують функціональні літерали, можна оголосити типи функцій на зразок `(String, String) -> int`, оголошувати змінні подібних типів, присвоювати цим змінним функції та викликати їх.
  - З лямбда-виразом у Java можна робити лише одне: присвоювати його змінній, типом якої є функціональний інтерфейс, щоб перетворити його в екземпляр даного інтерфейсу.
- Лямбда-вираз неможливо присвоїти змінній типу `Object`, оскільки це не функціональний інтерфейс.

Посилання на методи

- Іноді вже існує метод, що виконує саме ту дію, яку потрібно передати іншому коду.
  - Нехай символні рядки потрібно відсортувати незалежно від регістру букв.
  - `Arrays.sort(strings, (x, y) -> x.compareToIgnoreCase(y));`
  - Альтернатива:
  - `Arrays.sort(strings, String::compareToIgnoreCase);`
- У класі `Objects` визначається метод `isNull()`.
  - Після виклику `Objects.isNull(x)` повертається значення `x == null`.
  - Спеціально призначений для передачі йому посилання на метод.
  - Наприклад, у результаті виклику: `list.removeIf(Objects::isNull);`
зі списку видаляються всі порожні значення.
- Нехай потрібно вивести всі елементи списку.
  - У класі `ArrayList` наявний метод `forEach()`, який застосовує передану йому функцію до кожного елементу списку.
  - `list.forEach(x -> System.out.println(x));`
  - Більш елегантне рішення - передати метод `println()` методу `forEach()`.
  - `list.forEach(System.out::println);`

Різновиди операції

- Операція :: відокремлює назу методу від імені класу чи об'єкта і має 3 різновиди:
  - **Клас::МетодЕкземпляру** – перший параметр стає отримувачем методу, а решта параметрів передаються методу.
    - Посилання String::compareToIgnoreCase рівнозначне лямбда-виразу `(x, y) -> x.compareToIgnoreCase(y)`
  - **Клас::СтатичнийМетод** – усі параметри передаються статичному методу.
    - Посилання на метод Objects::isNull рівнозначне лямбда-виразу `x -> Objects.isNull(x)`.
  - **Об'єкт::МетодЕкземпляру** – метод викликається для заданого об'єкта, а параметри передаються методу екземпляра.
    - Посилання на метод System.out::println рівнозначне лямбда-виразу `x -> System.out.println(x)`.
- Якщо є кілька переозначуваних одноіменних методів, компілятор намагатиметься їх призначення з контексту.
  - Наприклад, коли посилання на метод `println()` передається методу `forEach()` з класу `ArrayList<String>`, то обирається варіант `println(String)`.
  - В посиланні на метод допускається вказувати посилання `this`: «`this::equals`» = «`x -> this.equals(x)`»
  - У внутрішньому класі можна вказати посилання `this` на зовнішній клас: **ЗовнішнійКлас::this::Метод**.
  - Аналогічно можна вказати й посилання `super`.

Посилання на конструктори

- Діють так же, як і посилання на методи, проте замість назви методу вказується оператор `new`: `Employee::new`.
- Якщо у класа є кілька конструкторів, конкретний з них обирається з контексту.
  - Нехай матимемо список ріядків: `List<String> names = . . . ;`
  - Потрібно скласти список працівників за їх іменами.
  - Не застосовуючи цикли, можна спочатку перетворити список у потік даних, а потім викликати метод `map()`.
  - Цей метод приймає в якості параметру функцію та накопичує отримані результати.
  - Потік даних `names.stream()` містить об'єкти типу `String`, тому компілятору відомо, що посилання `Employee::new` вказує на конструктор класу
  - `Employee(String).Stream<Employee> stream = names.stream().map(Employee::new);`
- Посилання на масиви можна сформувати за допомогою типів масивів.
  - Наприклад, `int[ ] :: new` — посилання на конструктор з 1 параметром, що позначає довжину масиву.
  - Рівнозначний лямбда-вираз: `n->new int[n]`.

-
-
- Посилання на конструктори у вигляді масивів зручні для преодолення следующого обмеження: в Java неможливо построити масив обобщенного типу.
    - По цій причині такі методи, як Stream.toArray(), повертають масив типу Object, а не масив типу його елементів, як показано нижче.
    - Object[] employees = stream.toArray();
  - Але цього недостаточно: користувачеві потрібується масив працівників, а не об'єктів.
    - Можна викликати інший варіант метода toArray(), що приймає ссылку на конструктор: Employee[] buttons = stream.toArray(Employee[]::new);
    - Він спочатку викликає цей конструктор, щоб отримати масив правильного типу.
    - А потім він заповнює масив і повертає його.

Обробка лямбда-виразів. Реалізація відкладеного виконання

- Лямбда-вирази застосовуються для **відкладеного виконання**.
  - Якщо деякий код треба виконати відразу, це можна зробити без лямбда-виразів.
- Для відкладеного виконання коду имеється немало причин:
  - Выполнение кода в отдельном потоке.
  - Неоднократное выполнение кода.
  - Выполнение кода в нужный момент по ходу алгоритма (например, выполнение операции сравнения при сортировке).
  - Выполнение кода при наступлении какого-нибудь события (щелчка на экранной кнопке, поступления данных и т.д.).
  - Выполнение кода только по мере необходимости.

Розглянемо простий приклад

- Нехай деяку дію потрібно повторити n разів.
    - Цю дію та кількість повторень передаються в метод repeat():
`repeat(10, () -> System.out.println("Hello, World!"));`
    - Для передачі лямбда-виразу в якості параметру потрібно обрати (інколи – надати) функціональний інтерфейс.
  - У даному прикладі достатньо застосувати інтерфейс Runnable.
    - Зверніть увагу: тіло лямбда-виразу виконується при виклику action.run().
- ```
public static void repeat(int n, Runnable action)
    for (int i = 0; i < n; i++) action.run();
}
```
- Потрібно сповістити дію, на якому самк кроці циклу вона повинна відбутись.
    - Треба обрати функціональний інтерфейс з методом, що примає параметр типу int та нічого не повертає.

# Розглянемо простий приклад

---

- Стандартний інтерфейс для обробки значень типу int .

```
public interface IntConsumer {  
    void accept(int value);  
}
```

- Удосконалений вигляд методу repeat():

- ```
public static void repeat(int n, IntConsumer action) {
    for (int i = 0; i < n; i++) action.accept(i);
}
```

- Виклик:

- ```
repeat(10, i -> System.out.println("Countdown: " + (9 - i)));
```

Виклик функціонального інтерфейсу

- У більшості мов ФП типи функцій є *структурними*.
  - Для вказування функції, що перетворює два символьні рядки в ціле число, слугує тип, аналогічний одному з наступних:
  - Function2 <String, String, Integer>
  - (String, String) -> int.
- В языке Java цель функции объявляется с помощью функционального интерфейса вроде Comparator <String> .
  - В теории языков программирования это называется *номинальной типизацией*.
- Имеется немало случаев, когда требуется принять любую функцию без конкретной семантики.
  - И для этой цели имеется целый ряд обобщенных функциональных типов.
  - Пользоваться ими рекомендуется при всякой возможности.

Функціональний інтерфейс	Типы параметров	Возвращає- мый тип	Імя абстрактно-го метода	Описanie	Другие методы
Runnable	Отсутствуют	void	run	Выполняет действие без аргументов или возвращаемого значения	
Supplier<T>	Отсутствуют	T	get	Предоставляет значение типа T	
Consumer<T>	T	void	accept	Употребляет значение типа T	andThen
BiConsumer<T, U>	T, U	void	accept	Употребляет значения типа T и U	andThen
Function<T, R>	T	R	apply	Функция с аргументом T	compose, andThen, identity andThen
BiFunction<T, U, R>	T, U	R	apply	Функция с аргументами T и U	andThen
UnaryOperator<T>	T	T	apply	Унарная операция над типом T	compose, andThen, identity
BinaryOperator<T>	T, T	T	apply	Двоичная операция над типом T	andThen, maxBy, minBy
Predicate<T>	T	boolean	test	Булевозначная функция	and, or, negate, isEqual
BiPredicate<T, U>	T, U	boolean	test	Булевозначная функция с аргументами	and, or, negate

Найбільш використовувані функціональні інтерфейси

- Допустим, что требуется написать метод для обработки файлов, соответствующих определенному критерию.
  - Следует ли для этого воспользоваться описательным классом java.io.FileFilter или функциональным интерфейсом Predicate <File>?
  - В этом случае настоятельно рекомендуется воспользоваться функциональным интерфейсом Predicate <File>.
  - Единственная причина не делать этого — наличие многих полезных методов, получающих экземпляры типа FileFilter.

-
-
- У большинства стандартных функциональных интерфейсов имеются неабстрактные методы получения или объединения функций.
    - Например, вызов метода `Predicate isEqual(a)` равнозначен ссылке на метод `a::equals`, но он действует и в том случае, если аргумент `a` имеет пустое значение `null`.
    - Для объединения предикатов имеются методы по умолчанию `and()`, `or()`, `negate()`.
    - Например, вызов метода `Predicate isEqual(a).or(Predicate isEqual(b))` равнозначен выражению `x -> a.equals(x) || b.equals(x)`.

Функциональные интерфейсы для примитивных типов

- обозначения p , q относятся к типам int, long, double; а обозначения P , Q — к типам Int, Long, Double

Функциональный интерфейс	Типы параметров	Возвращаемый тип	Имя абстрактного метода
BooleanSupplier	Отсутствует	boolean	getAsBoolean
PSupplier	Отсутствует	p	getAsP
PConsumer	p	void	accept
ObjPConsumer<T>	T, p	void	accept
PFunction<T>	p	T	apply
PToQFunction	T	q	applyAsQ
ToPFunction<T>	T	T	applyAsP
ToPBiFunction<T, U>	T, U	p	applyAsP
PUnaryOperator	p	p	applyAsP
PBinaryOperator	p, p	p	applyAsP
PPredicate	p	boolean	test

Реализация собственных функциональных интерфейсов

- Нередко бывают случаи, когда стандартные функциональные интерфейсы не подходят для решения конкретной задачи.
  - В таком случае придется реализовать собственный функциональный интерфейс.
- Допустим, что требуется заполнить изображение образцами цвета, где пользователь предоставляет функцию, возвращающую цвет каждого пикселя.
- Для преобразования (int, int) -> Color отсутствует стандартный тип.
  - В таком случае можно было бы воспользоваться функциональным интерфейсом BiFunction<Integer, Integer, Color> , но это подразумевает автоупаковку.
  - В данном случае целесообразно определить новый интерфейс :

```
@FunctionalInterface  
public interface PixelFunction {  
    Color apply(int x, int y);  
}
```

Реализация собственных функциональных интерфейсов

- А теперь можно реализовать метод следующим образом:

```
BufferedImage createImage(int width, int height, PixelFunction f) {  
    BufferedImage image = new BufferedImage(width, height,  
        BufferedImage.TYPE_INT_RGB);  
    for (int x = 0; x < width; x++)  
        for (int y = 0; y < height; y++) {  
            Color color = f.apply(x, y);  
            image.setRGB(x, y, color.getRGB());  
        }  
    return image;  
}
```

- При вызове этого метода предоставляется лямбда-выражение, возвращающее значение цвета, соответствующее двум целочисленным значениям:

```
BufferedImage frenchFlag = createImage(150, 100, (x, y) ->  
    x < 50 ? Color.BLUE : x < 100 ? Color.WHITE : Color.RED);
```

Область действия лямбда-выражений и переменных

- Тело лямбда-выражения имеет ту же самую область действия, что и вложенный блок кода.
  - В ней соблюдаются те же самые правила для разрешения конфликтов и сокрытия имен.
  - В теле лямбда-выражения не допускается объявлять параметр или локальную переменную с таким же именем, как и у локальной переменной:

```
int first = 0;
Comparator<String> comp =
    (first, second) -> first.length() - second.length();
// ОШИБКА: переменная first уже определена!
```

В теле метода нельзя иметь две локальные переменные с одинаковым именем.
Следовательно, такие переменные нельзя внедрить и в лямбда-выражении.

Область действия лямбда-выражений и переменных

- Ще один наслідок з правила: ключове слово `this` в лямбда-виразі позначає параметр `this` методу, що створює лямбда-вираз:

```
public class Application() {  
    public void doWork() {  
        Runnable runner =  
            () -> { ...; System.out.println(this.toString()); ... };  
        ...  
    }  
}
```

У виразі `this.toString()` викликається метод `toString()` для об'єкту типу `Application`, а не экземпляра типа `Runnable`.

Область действия лямбда-выражения вложена в тело метода `doWork()`, а ссылка `this` имеет одно и то же назначение повсюду в этом методе.

Доступ к переменным из объемлющей области действия

- Нередко в лямбда-выражении требуется доступ к переменным из объемлющего метода или класса.

```
public static void repeatMessage(String text, int count) {  
    Runnable r = () -> {  
        for (int i = 0; i < count; i++) {  
            System.out.println(text);  
        }  
    };  
    new Thread(r).start();  
}
```

Обратите внимание на доступ из лямбда-выражения к переменным параметров, определяемым в объемлющей области действия, а не в самом лямбда-выражении.

Розглянемо виклик `repeatMessage("Hello", 1000);`
// выводит слово Hello 1000 раз в отдельном потоке исполнения

Обратите внимание на переменные count и text в лямбда-выражении

- Код лямбда-выражения может быть выполнен спустя немало времени после возврата из вызванного метода repeatMessage(), когда переменные параметров больше не существуют.
- Лямбда-выражение имеет следующие три составляющие:
  1. Блок кода.
  2. Параметры.
  3. Значения трех свободных переменных, т.е. таких переменных, которые не являются параметрами и не определены в коде.
- В структуре данных, представляющей лямбда-выражение, должны храниться значения этих переменных (в приведенном выше примере — символьная строка "Hello" и число 1000).
  - В таком случае говорят, что эти значения захвачены лямбда-выражением.
  - Механизм захвата значений зависит от конкретной реализации.
  - Например, лямбда-выражение можно преобразовать в объект единственным методом, чтобы скопировать значения свободных переменных в переменные экземпляра этого объекта.

Дійсно кінцеві змінні

- Лямбда-выражение может захватывать значение переменной из объемлющей области действия.
  - Но для того чтобы захваченное значение было вполне определено, существует ограничение: в лямбда-выражении можно ссылаться только на те переменные, значения которых не изменяются.
  - Лямбда-выражения захватывают значения, а не переменные.
- Так, компиляция следующего фрагмента кода приведет к ошибке:

```
for (int i = 0; i < n; i++) {  
    new Thread(() -> System.out.println(i)).start();  
    // ОШИБКА: захватить переменную i нельзя  
}
```

В лямбда-выражении могут быть доступны только локальные переменные из объемлющей области действия, называемые в данном случае действительно конечными.

- Действительно конечная переменная вообще не изменяется.
- Она является конечной или может быть объявлена как final.
- Это же правило распространяется и на переменные, захватываемые локальными внутренними классами.

-
-
- Переменная расширенного цикла `for` является действительно конечной: ее область действия распространяется на единственный шаг цикла.

```
for (String arg : args) {  
    new Thread(() -> System.out.println(arg)).start();  
    // Захватить переменную arg допустимо!  
}
```

- Новая переменная `arg` создается на каждом шаге цикла и присваивается следующему значению из массива `args`.
  - С другой стороны, область действия переменной *i* в предыдущем примере распространяется на весь цикл.

-
-
- Как следствие из правила "действительно конечных переменных", в лямбда-выражении нельзя изменить ни одну из захватываемых переменных.

```
public static void repeatMessage(String text, int count, int threads) {  
    Runnable r = () -> {  
        while (count > 0) {  
            count--; // ОШИБКА: изменить захваченную переменную нельзя!  
            System.out.println(text);  
        }  
    };  
    for (int i = 0; i < threads; i++) new Thread(r).start();  
}
```

На самом деле это даже хорошо.

Если переменная count обновляется одновременно в двух потоках исполнения, ее значение не определено.

Обхід проблеми

- Проверку неуместных изменений можно обойти, используя массив единичной длины следующим образом:
  - `int[] counter = new int[1];`
  - `button.setOnAction(event -> counter[0]++);`
- Переменная `counter` является действительно конечной.
  - Она вообще не изменяется, поскольку всегда ссылается на один и тот же массив.
  - Следовательно, она доступна в лямбда-выражении.
- Безусловно, подобного рода код не является потокобезопасным и поэтому малопригодным, разве что для обратного вызова в однопоточном пользовательском интерфейсе.

ФУНКЦИИ ВЫСШЕГО ПОРЯДКА. МЕТОДЫ, ВОЗВРАЩАЮЩИЕ ФУНКЦИИ

- В языках функционального программирования функции, которые обрабатывают или возвращают другие функции, называются функциями высшего порядка.
  - хотя Java не является языком функционального программирования, основной принцип остается прежним.
- Допустим, что в одних случаях требуется отсортировать массив символьных строк в возрастающем порядке, а в других — в убывающем порядке.
  - С этой целью можно создать метод, получающий нужный компаратор следующим образом:

```
public static Comparator<String> compareInDirection(int direction) {  
    return (x, y) -> direction * x.compareTo(y);  
}
```

В результате вызова compareInDirection(1) получается компаратор по возрастанию, а в результате вызова compareInDirection(-1) — компаратор по убыванию.

Полученный результат может быть передан другому методу, ожидающему подобный интерфейс, например, методу Arrays.sort():

```
Arrays.sort(friends, compareInDirection(-1));
```

Методы, изменяющие функции

- Узагальнимо попередній приклад для будь-якого компаратора

```
public static Comparator<String> reverse(Comparator<String> comp) {  
    return (x, y) -> comp.compare(y, x);  
}
```

- Этот метод оперирует функциями.
- Он получает исходную функцию и возвращает видоизмененную.
- Так, если требуется отсортировать символьные строки в убывающем порядке с учетом регистра, достаточно сделать следующий вызов:
  - `reverse(String::compareToIgnoreCase)`
    - У интерфейса Comparator имеется метод по умолчанию `reversed()`, обращающий заданный компаратор точно таким же образом.

Приклади зміни коду

- Реалізація інтерфейсу Runnable за допомогою лямбда-виразу:
- До Java 8:

```
new Thread(new Runnable() {
    @Override
    public void run() {
        System.out.println("Before Java8, too much code for too little to do");
    }
}).start();
```

- Після Java 8:

```
new Thread( () -> System.out.println("In Java8, Lambda expression rocks !!") ).start();
```

Приклади зміни коду

- Обробка подій за допомогою лямбда-виразів (Swing API)
- До Java 8:

```
JButton show = new JButton("Show");
show.addActionListener(new ActionListener() {
    @Override
    public void actionPerformed(ActionEvent e) {
        System.out.println("Event handling without lambda expression is boring");
    }
});
```

- Після Java 8:

```
show.addActionListener((e) -> {
    System.out.println("Light, Camera, Action !! Lambda expressions Rocks");
});
```

Приклади зміни коду. Ітерування по списку

- До Java 8:

```
List features = Arrays.asList("Lambdas", "Default Method", "Stream API", "Date and Time API");
for (String feature : features) {
    System.out.println(feature);
}
```

- Після Java 8:

```
List features = Arrays.asList("Lambdas", "Default Method", "Stream API", "Date and Time API");
features.forEach(n -> System.out.println(n));

// Even better use Method reference feature of Java 8
// method reference is denoted by :: (double colon) operator
// looks similar to score resolution operator of C++
features.forEach(System.out::println);
```

Використовуємо лямбда-вираз та функціональний інтерфейс Predicate

---

```
public static void main(args[]){
    List languages = Arrays.asList("Java", "Scala", "C++", "Haskell", "Lisp");

    System.out.println("Languages which starts with J :");
    filter(languages, (str)->str.startsWith("J"));

    System.out.println("Languages which ends with a ");
    filter(languages, (str)->str.endsWith("a"));

    System.out.println("Print all languages :");
    filter(languages, (str)->true);

    System.out.println("Print no language : ");
    filter(languages, (str)->false);

    System.out.println("Print language whose length greater than 4:");
    filter(languages, (str)->str.length() > 4);
}

public static void filter(List names, Predicate condition) {
    for(String name: names) {
        if(condition.test(name)) {
            System.out.println(name + " ");
        }
    }
}
```

Вибірка та Stream API

```
public static void filter(List names, Predicate condition) {  
    names.stream().filter((name) -> (condition.test(name))).forEach((name) -> {  
        System.out.println(name + " ");  
    });  
}
```

Output:

Languages which starts with J :

Java

Languages which ends with a

Java

Scala

Print all languages :

Java

Scala

C++

Haskell

Lisp

Print no language :

Print language whose length greater than 4:

Scala

Haskell

Включення Predicate у лямбда-вирази

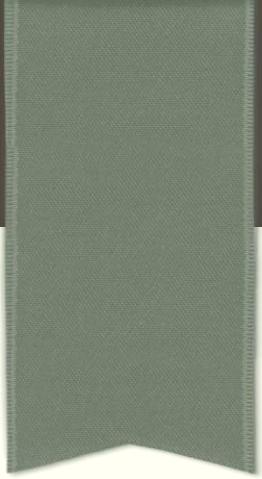

Інтерфейс `java.util.function.Predicate` дозволяє комбінувати кілька предикатів у один.

Він постачає методи, подібні до логічних операторів AND та OR, які називаються `and()`, `or()` та `xor()` відповідно.

```
Predicate<String> startsWithJ = (n) -> n.startsWith("J");
Predicate<String> fourLetterLong = (n) -> n.length() == 4;

names.stream() .filter(startsWithJ.and(fourLetterLong)) .forEach((n) ->
    System.out.print("\nName, which starts with 'J' and four letter long is : " + n));
```


ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Наступна тема: принципи побудови та тестування об'єктно-орієнтованого коду